

NOG ÉÉNMAAL HET ZORGENKINDJE *EUGLESA* JENYNYS, 1832

door

R.A. Bank

In Cb 305 (november 1998) hebben zowel Kuiper als Bank hun mening betreffende *Euglesa* uiteengezet. Bij het doorlezen van bovenstaande notitie van Kuiper, een reactie op mijn stukje, moet ik helaas constateren dat het nodige onjuist wordt weergegeven. Ten eerste, *Euglesa* Jenyns, 1832 kan NOOIT een bedreiging vormen voor *Pisidium* C. Pfeiffer, 1821 (Kuiper: "de naam *Pisidium* wordt al meer dan anderhalve eeuw gebruikt en zou nu, zonder solide argumenten, het veld moeten ruimen"). De simpele reden hiervoor is, dat de naam *Pisidium* 11 jaar eerder is geïntroduceerd dan *Euglesa*! Aan geen van de twee fundamentele stellingen genoemd in de préambule van de Internationale Code van de Zoölogische Nomenclatuur kan zó gesleuteld worden dat hier verandering in komt. Ten tweede, ik heb nooit beweerd dat achter *Euglesa* een soort schuil gaat met twee sifonale buizen (*Sphaerium*/*Musculium*). Hoewel Leach dit inderdaad in 1853 schreef, heb ik beargumenteerd dat dit kenmerk volgens de nomenclatuurregels niet gebruikt mag worden bij het ontrafelen van de identiteit van *Euglesa henslowiana*, daar dit taxon uitsluitend gebaseerd is op droog materiaal dat toendertijds in het British Museum aanwezig was. Mij lijkt het moeilijk voorstelbaar, dat Jenyns (die bekend was met *Sphaerium*/*Musculium*), met *Euglesa* geen *Pisidium*-soort voor ogen had. Jenyns synonymiseerde *Euglesa henslowiana* met *Pisidium pusillum*. Belangrijk in dit verband is, dat het materiaal dat Jenyns als *Pisidium pusillum* bestempelde geen *Sphaerium* of een *Musculium* bevat. Eén en ander is duidelijk geworden uit het onderzoek dat Oldham, gelukkigerwijs, in 1917 in de collectie van Jenyns verrichtte (Kuiper, 1998).

Volgens de repliek van Kuiper kan de prioriteitswet slechts dan van kracht worden als er geen enkele twijfel bestaat. "Zo lang er twijfel is, al is die nog zo klein, geldt de *status quo*, met andere woorden de stabiliteit". Het heeft in dit kader dan ook geen enkele zin, kwalitatief en kwantitatief onderzoek uit te voeren naar materiaal verzameld in de rivier de Cam en de moerassen nabij Cambridge. Kuiper geeft immers zelf reeds aan, dat zo'n onderzoek ons niets kan garanderen ("Uit het resultaat zou misschien kunnen blijken, welke soort met twee [sic!] sifonale buizen de meeste kans maakt").

De Leningradse school heeft *Euglesa* weer tot leven geroepen. De naam heeft de laatste tijd furore gemaakt: ook een aantal Westere malacologen gebruikt de naam in publikaties. Zij weten zich daarbij juridisch gesteund door de nomenclatuurregels, een wetboek waar elke zoöloog zich aan dient te houden. Anderen zijn het met deze werkwijze duidelijk niet eens: Kuiper is er één van. Deze situatie moeten we, in het kader van een stabiele naamgeving van de Erwtmossels, beslist niet blijven handhaven. Het zou namelijk betekenen dat een groep malacologen *Euglesa* blijft gebruiken als subgenus-naam voor een aantal soorten binnen het geslacht *Pisidium*, terwijl een andere groep onderzoekers de naam in quarantaine plaatst totdat een oplossing voor het identiteitsprobleem van *Euglesa* gevonden wordt (met als mogelijke consequentie dat *Euglesa* een op dat moment nieuw ingeburgerde naam komt te vervangen). De nomenclatuurregels geven ons de mogelijkheid om aan deze situatie een einde te maken, namelijk door het vastleggen van een neotype voor *Euglesa henslowiana*. Ik blijf dan ook van mening dat dit, in het kader van de stabiliteit van de nomenclatuur, véruit de beste oplossing is.

Literatuur

- Bank, R.A., 1998. De identiteit van *Euglesa* Jenyns, 1832: een netelige kwestie. - Corresp.-blad Ned. Malac. Ver., 305: 127-132.
 Kuiper, J.G.J., 1998. De onvindbare identiteit van *Euglesa* Leach (in Jenyns, 1832). - Corresp.-blad Ned. Malac. Ver., 305: 123-126.